

РЕШЕНИЕ

№ 1231

гр. София, 17.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Машев

Членове: Златина Рубиева
Петя Алексиева

при участието на секретаря Ирена М. Дянкова
като разгледа докладваното от Петя Алексиева Въззивно гражданско дело № 20221000500994 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 260319/26.11.2021 г., постановено по гр.д. № 954/2019 г., Софийски окръжен съд, ГО, IV-ти първоинстанционен състав е осъдил Г. В. Е., Я. Г. Е. и Д. М. М. да заплатят солидарно на Ф. Б. Я. сумата 61 000 евро, представляваща част от предоставена в заем сума с договор за паричен заем от 09.05.2013 год., изменен и допълнен с анекс от 01.02.2014 год., сключен между Ф. Б. Я. - заемодател, „Елада Медикъл“ ЕООД, гр. София– заемател и ответниците по делото като съдлъжници, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба – 30.12.2019 год. до окончателното изплащане, по предявените частични искове /при общ размер на вземането 122 000 евро/ от Ф. Б. Я. срещу Г. В. Е., Я. Г. Е. и Д. М. М., с правно основание чл. 240 вр. чл. 121 и чл. 79, ал. 1 от ЗЗД и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД. С решението си съдът е осъдил ответниците да заплатят на ищеца сумата от 8 272,20 лева, представляваща направените по делото разноси, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

Срещу решението е постъпила въззивна жалба № 260025/06.01.2022 г., подадена в срок по пощата на 05.01.2022 г. на ответниците Д. М. М., Я. Г. Е. и

Г. В. Е. чрез пълномощника им адвокат Д. Б., надлежно упълномощен с пълномощни приложения по първоинстанционното дело /л.58-л.63/.

Въззивниците твърдят, че решението е необосновано и е постановено в нарушение на материалния закон и съдопроизводствените правила, което го прави неправилно. Поддържа погрешност на извода на съда, че вземането спрямо ответниците произтича от подписан договор за заем от 09.05.2013 г., сключен между ищеца Ф. Я. и дружеството „Елада Медикъл“ ЕООД, въз основа на който договор са били преведени по банковата сметка на дружеството 122 000 евро. Поддържа се, че липсва под каквато и да е форма волеизявление за съгласие от страна на физическите лица да станат солидарни длъжници по договор за паричен заем от 09.05.2013 г. Твърди, че съдът е направил необоснован извод, че исковата претенция не е погасена по давност. Поддържа се още, че договорът за заем от 09.05.2013 г. е новиран с нов такъв, за задължението по който липсва дори и формално основание да се твърди, че са солидарно отговорни физическите лица, подписали първоначалния договор. Въззивниците твърдят, че не са изразявали нито изрично, нито мълчаливо съгласие да останат солидарни длъжници и след изтичане на падежа на договора. Не са получавали каквито и да е суми от заемотателя по договора за заем, за да се твърди, че продължават да бъдат солидарни длъжници и след срока на договора. Поддържа се, че съдът не се е произнесъл по наведените от ответниците доводи и представените доказателства относно наличието на новация на дълга, с която новация той е погасен и заместен с друго задължение, което не е предмет на спора. Твърди се, че съдът неправилно е ценил свидетелските показания.

Моли съда да постанови решение, с което да отмени първоинстанционното решение и да постанови друго, с което отхвърли предявените обективно съединени осъдителни иски срещу ответниците.

В законоустановения срок по чл. 263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор от въззиваемата страна-ищеца Ф. Б. Я., чрез нейния процесуален представител адвокат Г., надлежно упълномощен с пълномощно приложение по настоящото дело-л.23.

Въззиваемата страна поддържа, че до момента са влезли в сила решения, с които са осъдени ответниците Я. Г. Е., както и Д. М. М., всеки за сумата от 20 333 евро, ведно с разносните за воденето на делата, а по

отношение на ответницата Г. Я.а е налице невлязло в сила решение /уважително иска решение, потвърдено с решение на Апелативен съд- София/. Поддържа се, че с решенията по тези три дела съдилищата по частичните искове са приели по безспорен начин, макар и при условията на други производства- при предявени искове с правна квалификация -чл. 124 ал. 1 вр. с чл. 415 ГПК, че по тези три различни производства ответникът по каузалното правоотношение се е ангажирал като длъжник както с договора, така и с анекса към него. От банковите документи се установява, че сумите реално са предадени на заемателя. Категорично съдилищата са направили извод въз основа на това, че „вземането, предмет на всяка от процесните заповеди за изпълнение и изпълнителни лист, действително съществува и следва да се приеме за установено, че ответникът дължи сумите по заповедта за незабавно изпълнение и изпълнителния лист- решение № 222/06.06.2016 г. на СОС по гр. д. № 461/2017 г., решение на Апелативен съд- София по гр.д. № 4649/2017 г. на Апелативен съд- София, ВКС с определение по т.д. № 706/2018 г., както и с решение по т. д. № 856/2018 г. на Апелативен съд- София и определение на ВКС по т.д. № 737/2017 г., както и с решенията по гр. д. № 439/2017 г. по описа на СОС. Въззиваемият поддържа, че тези изводи, постановени по влезли в сила съдебни решения, за наличие на валидно каузално правоотношение между ищеца и ответниците, по тези дела се ползват със силата на присъдено нещо.

Въззиваемия-ищец поддържа и заявеното пред първоинстанционния съд възражение, че подаденият отговор по чл. 131 от ГПК е просрочен, поради което е следвало съдът да не допуска доказателствените искания на ответниците и да постанови решение на база на събраните по делото писмени доказателства, като не е следвало да се назначават съдебни експертизи и да се допуска събиране на гласни доказателства. Това възражение се поддържа и в хода на устните състезания.

Моли съда да потвърди първоинстанционното решение и да присъди на ответника разноски направени пред настоящата инстанция.

Въззивниците-ответници в съдебно заседание и чрез процесуалния си представител поддържат въззивна си жалба по подробни съображения, изложени в нея.

Въззиваемият-ищец в съдебно заседание чрез процесуалния си

представител оспорва въззивната жалба. Претендира разноси, съобразно представен списък по чл.80 ГПК.

Апелативен съд-София, 8-ми граждански състав, след преценка по реда на въззивното производство на твърденията и доводите на страните и на събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

Софийски окръжен съд е бил сезиран с пасивно субективно и обективно кумулативно съединени искиове с правно основание чл.79, ал.1, пр.1 във връзка с чл.240, ал.1, връзка с чл.121 от ЗЗД и чл.86, ал.1 от ЗЗД.

От събраните пред първоинстанционния съд доказателства, въззивният съд приема за установени и доказани следните факти и обстоятелства:

По делото е приет договор за паричен заем сключен на 09.05.2013 г. между ищеца Ф. Б. Я. в качеството му на заемотател и трето за спора лице-„Елада Медикъл“ ЕООД в качеството на заемател, а на основание чл.9 от договора и тримата ответници Я. Г. Е., Г. В. Е. и Д. М. М. в качеството им на съдлъжници. По силата на договора страните са се споразумели, че заемотателят предоставя на заемателя сумата от 122 000 евро, като заемът се отпуска с гратисен период от три месеца, считано от датата на подписване на договора, а срокът за погасяване е до 31.12.2013 г. Ищецът-заемотател се е задължил да предостави сумата на два транша и в срок до 20.05.2013 г. по посочената в договора банкова сметка в „Банка ДСК“ АД. Това задължение е изпълнено и изпълнението се установява със заключението на приетото по делото и неоспорено от страните заключение на ССЧЕ, от което се установява, че заемната сума е преведена от ищеца по банковата сметка на „Елада Медикъл“ ЕООД в „Банка ДСК“ АД съответно: на 13.05.2013 г., 20.05.2013 г. и на 30.07.2013 г.

На 01.02.2014 г. към договора за заем от 09.05.2013 г. е сключен Анекс, по силата на който срокът за погасяване на заема е удължен до 31.12.2014 г. и е договорена допълнителна лихва за забавените плащания.

Във връзка с оспорената от ответниците автентичност на анекса от 01.02.2014 г. с твърдението, че подписите върху този анекс не са положени от тях, съдът е допуснал и приел неоспорено от страните заключение на СПЕ, от

което се установява, че върху оригинала на Анекса от 01.02.2014 г. към договор за паричен заем от 09.05.2013 г. са положени подписите на ответниците, съответно под №№ 1 и 2 от Г. В.Е., под № 3 от Я. Г.Е. и под № 4 от Д. М.М..

С оглед на заключението на СПЕ, съдът намира, че оспорването не е доказано, т.е. авторите на волеизявленията в оспорения писмен анекс са на лицата, които са го подписали, т.е. ответниците.

По делото като писмени доказателства са приети и решение № 112/09.10.2017 год. по т.д. № 156/2016 год. на СОС, влязло в сила на 27.11.2019 г., с което е признато за установено по отношение на Я. Г. Е. съществуването на вземанията на Ф. Б. Я. за следните суми, за които е издадена заповед № 4 от 25.01.2016 год. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК по ч.гр.д. № 11/2016 год. по описа на РС-Етрополе: сумата 20 333 евро, представляваща част от вземането по запис на заповед от 09.05.2013 год., издаден от Я. Г. Е. за сумата от 122 000 евро с падеж 31.12.2013 год., законната лихва върху сумата, считано от 20.07.2016 год. до окончателното изплащане. С решение № 222/06.06.2017 год. по гр.д. № 461/2016 год. на СОС, влязло в сила на 25.06.2018 г., е признато за установено на основание чл. 422 от ГПК, че Д. М. М. дължи на Ф. Б. Я. сумите по издадената по ч.гр.д. № 12/2016 год. на ЕтРС заповед № 5 от 25.01.2016 год. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ, както следва: 20 333 евро, ведно със законната лихва, считано от 25.01.2016 год. до окончателното изплащане, ведно с разносните, като сумата представлява частично вземане от цялото непогасено задължение на издателя на запис на заповед от 09.05.2013 год. за сумата 122 000 евро. С решение № 388 от 14.12.2018 год. по гр.д. № 439/2017 год. на СОС, влязло в сила на 04.05.2020 г. е признато за установено на основание чл. 422 от ГПК, че Г. В. Е. дължи на Ф. Б. Я. сумите по издадената по ч.гр.д. № 6384/2016 год. на СРС заповед от 25.01.2016 год. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ, както следва: 61 000 евро, ведно със законната лихва, считано от 25.01.2016 год. до окончателното изплащане, ведно с разносните.

Разпитаният пред първоинстанционния съд свидетел С. К. З., установява, че е служител на ищеца и работи в негова фирма „Евротранспорт“ АД. Свидетелят установява, че заемът бил предоставен от

ищеца, тъй като дружеството „Елада Медикъл“ ЕООД, с което ищецът имал сключен договор за наем на сграда в гр. Ботевград нямало достатъчно финансови ресурси. Свидетелят присъствал на подписването на договора и видял, че Я. и Г. също присъствали, а В. дошъл само да подпише и си тръгнал. На подписването на анекса не е присъствал. Лично е чувал, че условието на ищеца за подписване на договора и е подписване на записи на заповед от физическите лица, които казали, че няма имущество, което да служи като залог и за това със запис на заповед ще обезпечат дълга си.

При така установената по-горе фактическа обстановка с обжалваното решение първоинстанционният съд е приел, че ищецът е доказал наличието на всички елементи от фактическия състав на чл. 240, ал. 1 от ЗЗД и чл. 121 от ЗЗД за уважаване на исковите – сключване на договор за заем, реално получаване на сумата от заемателя и солидарната отговорност на ответниците за частта от дълга в размер на 61 000 евро, представляваща процесната част от заетата сума в общ размер от 122000 евро и по тези съображения уважил изцяло предявените искове.

*При така установената фактическа обстановка въззивният съд приема следното от **правна страна**:*

Въззивната жалба е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК от легитимирани да обжалват страни-ответниците в първоинстанционното производство и е насочена срещу валиден и допустим съдебен акт, подлежащ на обжалване, съгласно чл.258, ал.1 ГПК. В този смисъл подадената въззивна жалба е процесуално допустима.

На основание чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното решение е валидно и допустимо.

На първо място следва да се посочи, че е неоснователно възражението на въззиваемия-ищец, че подаденият отговор по чл. 131 от ГПК от въззивниците - ответници е просрочен, по аргументи подробно изложени от първоинстанционния съд в мотиви на л.151 от първоинстанционното дело, обективирани в протокол от проведено на 17.12.2020 г. открито съдебно заседание, които се споделят от настоящия въззивен състав.

Неоснователно е и твърдението на въззиваемия, че влезлите в сила

Решения подробно посочени по-горе в мотивите на настоящото решение, формират СПН по отношение на спорното право.

С оглед установената задължителна съдебна практика, обективирана в т.2 на Тълкувателно решение № 3/2016 от 22.04.2019 г. на ВКС, ОСГТК, при уважаване на частичния иск обективните предели на СПН обхващат основанието на иска, индивидуализирано посредством правопораждащите факти /юридическите факти, от които правоотношението произтича/, страните по материалното правоотношение и съдържанието му до признатия размер на спорното субективно материално право. Поради това, че общите правопораждащи юридически факти са едни и същи, както за частичния иск, така и за иска за останалата част от вземането, те се ползват от последиците на СПН при разглеждане на иска за останалата част от вземането.

С оглед на горното правно разрешение с решение № 112/09.10.2017 год. по т.д. № 156/2016 год. на СОС, влязло в сила на 27.11.2019 г., решение № 222/06.06.2017 год. по гр.д. № 461/2016 год. на СОС, влязло в сила на 25.06.2018 г. и решение № 388 от 14.12.2018 год. по гр.д. № 439/2017 год. на СОС, влязло в сила на 04.05.2020 г., между страните е формирана СПН само по отношение на задължението на ответниците, произтичащо от едностранна правна сделка-запис на заповед, която поражда парично задължение за издателя към поемателя за заплащане на сумата по записа.

В настоящото производство обаче юридическият факт, от който се претендира отговорността на ответниците е договорът за заем, в случая - на пари, който договор е двустранен, консесуален, реален, по силата на който ответниците са се задължили да отговарят солидарно наред с дружеството – заемател за една и съща престация към кредитора - заемодател, който може да я поиска от всеки един от тях.

Т.е. видно от горното правопораждащите юридически факти за предявените от ищеца частични иски, са различни, поради което и с цитираните по-горе съдебни решения между страните не е формирана СПН по отношение на спорното право, предмет на настоящото производство, следователно всички предпоставки правопораждащи правото на ищеца подлежат на главно и пълно доказване в настоящия процес.

Договорът за заем, в случая - на пари, е реален. Същият се счита за сключен с реалното предаване на парите. Доказването на това обстоятелство е

изцяло в тежест на ищеца и се установява безспорно с неоспореното от страните заключение на ССЧЕ.

Съгласно разпоредбата на чл. 121 ЗЗД освен по силата на закона, пасивната солидарност възниква само когато е договорена. Тъй като в случая законът не предвижда солидарна отговорност на длъжниците по договора за заем, солидарността може да се създаде по волята на страните, сключили правната сделка, което следва да бъде установено от съдържанието на договора. Не е необходимо това солидарно задължение да е формулирано в някакви специални фрази, нито непременно да се употреби думата "солидарно". Достатъчно е смисълът на поетите задължения да води до извода, че няколко длъжници дължат една и съща престация на един кредитор и кредиторът може да иска изпълнението ѝ от всеки от тях заедно или поотделно. По своята същност пасивната солидарност е вид лично обезпечение.

От нормата на чл.9 от договора безспорно се установява възникването на солидарно задължение, доколкото в същата изрично е записано, че страните се споразумяват ответниците да бъдат вписани като съдлъжници. Ето защо няма как ответниците да смятат, че са се подписали върху договора като свидетели. Качеството им в което са го подписали е изписано ясно и точно. Съгласно чл. 101 от ЗЗД трето лице може да встъпи като съдлъжник в определено задължение по съглашение с кредитора или с длъжника, като встъпилият отговаря пред кредитора солидарно с длъжника за изпълнението на задължението.

Предвид горното настоящият въззивен състав намира, че от процесния договор за заем от 09.05.2013 г. за тримата ответници е възникнала солидарна отговорност наред с „Елада Медикъл“ ЕООД за връщане на заетата сума от 122 000 евро по начина и в сроковете, уговорени в договора.

По отношения на възраженията, че същите не са подписали Анекса към договора, по съображения изложени по-горе, съдът намира, че същите не са доказали оспорването на авторството на документа.

По отношение на възражението, че с анекса в същност дългът е новиран и така е погасен и заместен с друго задължение, което не е предмет на настоящия спор. Това възражение е неоснователно и невярно.

Според константната съдебна практика на ВКС, способите за

преструктуриране на едно парично задължение, вкл. разсрочването му и изменението на сроковете за плащане (каквото е и настоящия случай, доколкото с процесния анекс към договора е удължен срока за връщане на заема), не променят същността на задължението и не са индигия за наличие на воля у съконтрахентите за подновяването му по смисъла на чл. 107 ЗЗД. Новацията по естеството си предполага нов елемент в състава на облигационното отношение, който трябва да засяга някои от съществениите му елементи; при обективната новация новият елемент се отнася до предмета на задължението – длъжникът поема по споразумение с кредитора нов дълг с нов предмет или ново основание в замЯ. на старото задължение. Няма новация, ако страните в рамките на общия размер на стария дълг са изменили само размера на отделните вноски, дължимите лихви и сроковете за плащане, когато страните уговарят констатирано изискуемо парично задължение да бъде погасено по нови графици, на траншове на посочени падежи, отсъства основание да се приеме намерение за обективна новация, тъй като съществуващият дълг не е погасен и няма изменение в предмета и основанието му; волята на страните за възникването на новия дълг на мястото на съществуващия, с ново основание или предмет, следва да е ясна и изрично изразена, а не да се извежда по тълкувателен път. Изцяло в този смисъл Решение № 275 от 8.08.2019 г. на ВКС по т. д. № 1603/2017 г., II т. о., ТК.

По възражението във въззивната жалба за неправилност на извода на първоинстанционния съд, че исковата претенция не е погасена по давност.

Възражението е неоснователно.

На основание чл.110 от ГПК вземането за главницата по договор за заем, се погасява с изтичането на петгодишна давност, като на основание чл.114 от ГПК давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо. В случая и доколкото страните са уговорили срок за изпълнение /31.12.2014 г., т.1 от Анекс от 01.02.2014 г. към договор за паричен заем от 09.05.2013 г./, то и на основание чл.84, ал.1, изр.1 от ЗЗД, съобразно която норма когато денят за изпълнение на задължението е определен, длъжникът изпада в забава след изтичането му, то ответниците са изпаднали в забава, считано от 01.01.2015 г., т.е. това е датата, на която вземането на ищеца е станало изискуемо и от която дата е започнала да тече 5-годишна давност и която към датата на предявяване на исковата молба – 30.12.2019 г. (пощенско

клеймо), не е изтекла. С подаването на исковата молба на 30.12.2019 г. и на основание чл.116, б.“б“ от ЗЗД, давността и за частта на предявеното вземане е прекъсната.

Предвид горното въззивният съд намира, че подадената от ищеца въззивна жалба е неоснователна, а постановеното съдебно решение като правилно и законосъобразно ще следва да бъде потвърдено.

По отговорността за разноските в процеса:

При този изход на делото и неоснователност на въззивната жалба, на въззивниците разноски не се дължат. Въззиваемата страна е направила разноски за възнаграждение на един адвокат в размер на 3000 лв., която сума се установява с представения с отговора договор за правна защита и съдействие /л.24 от въззивното дело/, поради което и на основание чл.78, ал.3 от ГПК въззивниците ще следва да бъдат осъдени да заплатят на въззиваеми сумата от 3000 лв. разноски направени от него пред настоящата въззивна инстанция.

Водим от горното, Апелативен съд - София, 8-ми граждански състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260319/26.11.2021 г., постановено по гр.д. № 954/2019 г., Софийски окръжен съд, ГО, IV-ти първоинстанционен състав.

ОСЪЖДА Г. В. Е., ЕГН *****, Я. Г. Е., ЕГН ***** и Д. М. М., ЕГН *****, и тримата с адрес: гр.***, ул.“****“ № ** да заплатят на основание чл.78, ал.3 от ГПК на Ф. Б. Я., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.София, ул. „Петър Дипларов“ № 10, адвокат Г. Г. сумата от 3000 лв. /три хиляди лв./ разноски за адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____